

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

ΕΝΑΣ ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

“Όταν ο γιατρός Λανός, σὲ προχωρημένη πιά ηλικία, κατάλαβε πὸς ἡ ἀρρώστεια του τανε ἀγίατρευτη καὶ πὸς θὰ προχωρήσῃ σὲ μοιραίο της δόμο, τὴν παράλυση, ἔκλεισε τὰ βιβλία του καὶ ἀνοίξε τὰ κατὰστικὰ του. Θέλησε νὰ λογαριάσῃ πόση ἦταν ἡ περιουσία του, πόσον καιρὸ θὰ μπορούσῃ νὰ ζῆσῃ ἀξιοπρεπῶς μὲ τὰ χρήματα, πὸν τοῦ ἔμειναν, χωρὶς νὰ ἐργάζεται —δὲν μπορούσε πιά νὰ ἐργασθῇ— καὶ τι ἔξοδα θὰ χρειαθοῦν ἀπάνω—κάτω γιὰ τὴν κηδεία του. Οἰκονομία δὲν εἶχε, ἴσως μοναχὸς του, μὲ μιὰ γρηὴ ὑπηρετρία, καὶ ἄλλες φροντίδες, ἐξῶν ἀπ’ αὐτῆς, δὲν τὸν σκότιζαν. Ἡ κυρὰ Παγώνα, μπα νοντας, ἔκλεινε τὸ πρωτὶ, σὲ γραφεῖο του νὰ τοῦ φέρῃ τὸν καφέ του, τὸν βρῆκε σχιμμένο ἀπάνω σὲ τραπέζι του—εἶχε ἐκπνήσει πολὺ πρωτὶ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα— νὰ καταστρώσῃ ἀριθμοὺς ἀπάνω σὲ χαρτί.

— “Άκουσε, Παγώνα... τίς; εἶπε. Θέλω νὰ σοῦ πληρώσω τοὺς μισθοὺς σου.

— Εἶνε καμιὰ ἀνάγκη, κύριε ; τοῦ εἶπε ἐκεῖνη.

— Θὰ σοῦ πληρώσω μάλιστα —ἐξακολούθησε, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴ στὰ λόγια της— καὶ τρεῖς μισθοὺς παραπάνω.

Καὶ πρὶν προφθάσῃ ἡ γερόντισσα νὰ ρωτήσῃ τὸ γιατί, τῆς ἔδωκε τὴν ἐξήγησιν.

— Ἐγὼ θὰ λείψω τρεῖς μῆνες σὲ Παρίσι. Θὰ πάω νὰ κυττάξω τὴν ὑγεία μου καὶ νὰ ξεσκιάσω λιγάκι. Ἄνθρωποι εἶσαστε. Καλύτερα νὰ σ’ ἔχω πληρωμένη. Ἐσὺ θὰ καθίσῃς σὲ σπῆτι, θάχῃς τὴν φροντίδα μου, θὰ ψωνίζῃς; γιὰ τὸ φαγί σου, γιὰ λογαριασμό μου καὶ, δὲν ξαναγεύσῃς, λογαριαζόμαστε πάλι.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε κύριε .. τοῦ εἶπε ἡ γερόντισσα. Ἄφου εἶνε ἀνάγκη γιὰ τὴν ὑγεία σας...

Καὶ, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ, πὸν τῆς ἔδωκε, ἀμέσως, ὁ κύριός της, ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζῃ τις βαλίτζες του γιὰ τὸ ταξεῖδι. Σὲ δύο ἡμέρες ὁ γιατρός Λανός ξεκίνησε, χωρὶς νὰ κἀν καμιὰ ἐπίσκεψη ἀποχαιρετισμοῦ καὶ χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ, οὐτε τοὺς στενωτέρους φίλους του. Τὸ ταξεῖδι αὐτὸ τοῦ γιατροῦ, ἔσφηνε καὶ τὸς, σχολιάσθηκε μὲ διάφορους τρόπους σὲ τοὺς κύκλους τὸν γνωρίμων του. Ἡ πιθανότερη ἐξήγησιν ἦταν, πὸς πάει νὰ συμβουλευθῇ τοὺς ξένους γιατροὺς γιὰ τὴν κατάστασὴ του. Ἐπειτα ἔπαισαν καὶ τὰ σκόλια. Καὶ μόνο ἀπὸ διαφορὰς ἐπιβίτες, πὸν ἔφταναν, σὲ μετὰξὺ, ἀπὸ τὸ Παρίσι— ἔκλεινε δὲν εἶχε γράψῃ σὲ κανέναν— εἶχε μαθευτὲι ὅτι ὁ γιατρός Λανός ἦταν φαεινομενικά καλά, ὅτι διασκεδάσε καὶ ὅτι δὲν εἶχε μπετὶ σὲ καμιὰ κλινική, ὅπως εἶχαν ὑποθέσει οἱ φίλοι του. Ἄλλὰ ἡ πληροφορία αὐτὴ δὲν ἔκαμαν καμιὰ ἰδιαιτέρη ἐντύπωσιν σὲ τοὺς φίλους του. Μιὰ φορὰ, πὸν ὁ ἄνθρωπος εἶχε πάει σὲ Παρίσι νὰ ξεσκιάσῃ, ἀπὸ τὸν γιὰ τοὺς τῆς; μεγάλης του πελατείας, φυσικὸ ἦταν νὰ διασκεδάσῃ. Μονάχα ὁ φαρμακοποιὸς τοῦ φάνηκε ξαφνιασμένος λιγάκι.

— Παράξενο μοῦ φαίνεται... ἔλεγε. Ὁ γιατρός, μιὰ ἡμέρα, πὸν μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀρρώστεια του, μοῦ εἶπε πὸς θὰ ἤθελε νὰ πεθάνῃ, πρὶν νὰ γίνῃ βάρος σὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ λογαρίαζε, ὅτι τὰ χρήματα πὸν τοῦ ἔμειναν ἀπὸ μιὰ οικονομικὴ καταστροφὴ, πὸν εἶχε πάθει τελευταία, δὲν θὰ τοῦ φτανανε γιὰ πολὺν καιρὸ, καὶ πὸν δὲν ἦτανε πιά σὲ θέση νὰ ἐργασθῇ. Αὐτὸς ἦτανε ὁ καὶ τοῦς του. Τώρα μαθαῖνον, πὸς ἐυδύσει καὶ διασκεδάσει σὲ Παρίσι. Ἡ ἔμένα μὲ γέλασε, μιλώντας μου γιὰ τὴν φτώχεια του, ἡ ἔγινε καλά σὲ Παρίσι καὶ λογαρίαζε νὰ γεύσῃ καὶ νὰ ξαναεργασθῇ σὲν καὶ πρῶτα.

Ὅτε ἡ μιὰ ὑπόθεσιν, πὸν εἶχε κάνει ὁ ἀγαθὸς φαρμακοποιὸς, ὅτε ἡ ἄλλη ἦσανε σοστές. Σ’ ἕνα μῆνα, ὁ γιατρός Λανός γύρισε ἀπὸ τὸ Παρίσι χειρότερα ἀπὸ ποτέ. Ἐσφηνε τὰ πόδια του καὶ φαίνονταν γενικά πολὺ κουρασμένος. Φαίνονταν ὅμως εὐχριστιμενος ἡσυχος καὶ ὅτε σὲ φαρμακοποιὸ του, πὸν τοῦ ἐμιστεῖτανε συχνὰ τις στενωχώριες του δὲ μίλησε πιά γιὰ μελαγχολικά πράγματα.

— Τι νὰ κἀν ὁ ἄνθρωπος ; ἔλεγαν οἱ φίλοι του. Τὸ πῆρε ἀπόφαση. Σὲ ὅλα συνηθίζει κανέναν...

Ἔνα πρωτὶ —λίγες ἡμέρες ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴ του— ὁ γιατρός Λανός, ἀφου ἔψαξε τὰ συρτάρια του καὶ ταξτοποίησε κάποια χαρτὰ, εἶπε τῆς γρηῃς; τοῦ ὑπηρετρίου νὰ τοῦ καλέσῃ τὸ γειτονικὸ κουρέα νὰ τὸν ξυρίσῃ καὶ νὰ τοῦ φέρῃ κ’ ἕνα ἀμαξί, γιὰ νὰ πάῃ σὲ κάποιον ἐπίσκεψη. Σουρίστηκε, ἄλλαξε καθαρὰ ρούχα, ἔβαλε λίγα χρήματα σὲ πορτοφόλι του καὶ, μὲ τὸ πὸν ἦσυχ καὶ εὐχριστιμένο ὕφος—ἡ γρηῃ Παγώνα εἶχε καὶ αὐτὸ νὰ τὸν ἰδῇ τόσο γλυκὸ καὶ πρόσχαρο—μῆκε σὲ ἀμαξί καὶ ξεκίνησε.

— Τράβα σὲ κάποιον ἀνθοπωλεῖο... εἶπε σὲ τὸν ἀμαξά.

Πῆγε σὲ ἀνθοπωλεῖο, ἀγόρασε ἄφθονα λουλούδια τῆς ἐποχῆς καὶ ξαναεἶπε σὲ τὸν ἀμαξά :

— Στὸ Νεκροταφεῖο. Θὰ πάω αὐτὰ τὰ λουλούδια σὲ τοὺς δικούς μου.

Ὅταν ἔφθασαν στὴ πύλῃ τοῦ Νεκροταφείου ὁ ἀμαξάς, τὸν ρώτησε :

— Νὰ σὰς φέρω μέσα τὰ λουλούδια, γιατρέ μου ;

— Εὐχριστῶ, παιδί μου. Ἦναι.

Καὶ μῆκε μέσα, μὲ τὰ λουλούδια στὴν ἀγκυαλιὰ του. Σὲ λίγο ἕνας πυροβολισμὸς ἔκανε τὸν ἀμαξά ν’ ἀνησυχῆ. Ἐσφηνε νὰ ἰδῇ τί τρέχει καὶ βρῆκαν τὸν γιατρό Λανὸ νὰ ξεψυχᾷ ἀπάνω σὲ μάρμαρο τοῦ οικογενειακοῦ του τάφου.

— Τι εἶνε αὐτὸ ποῦλανε γιατρέ μου ; τοῦ εἶπε, σκοτισμένος, πασχίζοντας νὰ τὸν ἀνασηκώσῃ.

Ὁ γιατρός Λανός τοῦ ἔσφηνε μιὰ σβυσμένη μιὰ μισομουρτζικέντας :

— Αὐτὸ πὸν ἔκαμε εἶνε πολὺ καλά καμωμένο. Ἐσὺ νὰ μὴν ἀνακατεῦσαι...

Καὶ ξεψύχησε.

Παῦλος Νιρβάνας

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΟΥ ΤΡΩΝΕ ΧΩΜΑ

Πότε οἱ ἄνθρωποι τρῶνε χῶμα ; Ἡ δταν πέσει λιμὸς σὲν τόπο τοὺς καὶ δὲν ἔχουν νὰ φᾶνε τίποτ’ ἄλλο πὸν θρετικὸ ἢ δταν τὸ κάνουν γιὰ γούστο—ἐπειδὴ τὸ χῶμα γαρ-γαλίζει εὐχάριστα τὸ λάρυγγα.

Ἀπὸ τοὺς πειρ γνωστούς χωματοφάγους εἶνε καὶ οἱ Νέγροι πὸν κατοικοῦν τὴ δυτικὴ παραλία τῆς Ἀφρικῆς. Στὸ Κόγκο ἔξ ἄλλου φαίνονται καὶ γαλέτες ἀπὸ γῆ χρώματος φαίου ἀποκλίνοντος πρὸς τὸ κίανον. Τὸ παράξενο εἶναι πὸς τὸ χῶμα τρωγόμενον γαργαλίζει τὴν ὄρεξιν. Ὅλοισ φάγει μιὰ τέτοια γαλέττα, λέγουν, θέλει ἀμέσως νὰ φᾶ καὶ δεύτερη. Γι’ αὐτὸ καὶ οἱ κάτοικοι ἐκεῖνον τὸν τόπον βρῖσκουν ἡδονὴ σὲ τοῦτο τὸ φαί, πὸν κατανάει πραγματικὸ πάθος, ὅπως τὸ οἰνόπνευμα ἢ τὸ ὄπιο.

Ἡ συνήθεια τῆς γεωφαγίας ὑπῆρχε στὴν Εὐρώπῃ ἀπὸ τὸν ἀρχαιότατον χρόνον. Ὁ Πλάτων ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του κατασκευάζετο γλύκιμα ἀπὸ ἀλεύρι ἀραβσίτου ἀνακατωμένο μὲ γῆ, πὸν τὴν μάζευαν ἀπ’ τὰ περὶχωρα τῆς Νεαπόλεως.

Ὁ Ὄτταβιανὸς Αὐγούστος εἶχε ἐσφένσει 20.000 σεστέρια (100.000 σημερινὰ δραχμὰ) πρὸς ἀγορὰν καὶ διανομὴν βρωσίμου γῆς σὲ τοὺς κατοίκους τῆς Καμπανίας.

Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἴσπανοὶ ἦτανε τόσο τρομεροὶ γεωφάγοι ὅστε οἱ ἱερεῖς τὸν, δταν ἤθελαν νὰ τοὺς τιμωρῆσουν γιὰ κανένα τοὺς παραπτώμα, τοὺς ἀπαγόρευαν νὰ τρῶνε, ἐπὶ ὄριμονο χρονικὸ διάστημα, χῶμα !..

Ὁ γνωστὸς Ἕλλην λογογράφος κ. Παῦλος Νιρβάνας

